

Invulling toezicht AFM op BES-eilanden

Michiel Denkers

Hoofd

Toezichtgroepen Financiële Ondernemingen

Jeroen Gevaert

Senior Toezichthouder

Toezichtgroepen Financiële Ondernemingen

Februari 2012

Deel I: algemene toezichtaanpak

Deel II: prioriteitsonderwerpen:

- Informatieverstrekking
- Koppelverkoop
- Provisies
- Passende advisering
- Verantwoorde kredietverstrekking

Vragen

DEEL I

Algemene toezichtaanpak

1. Wat is onze missie?
2. Waar houdt de AFM toezicht op?
3. Wat is onze algemene aanpak?
4. Hoe communiceren we met elkaar?
5. Wat gebeurt er als wij op onderzoek komen?
6. Welke maatregelen kunnen wij treffen?
7. Wat is onze handhavingsstrategie?
8. Wat gaat u van ons in 2012 zien?
9. Welk onderwerpen hebben nu onze speciale belangstelling?

Wat is onze missie?

AFM is *gedragstoezichthouder*

- De AFM bevordert de zorgvuldige financiële dienstverlening aan consumenten.
- Bedrijven en personen die financiële diensten verlenen, moeten deskundig, betrouwbaar en integer zijn.
- De informatie van financiële ondernemingen en pensioenuitvoerders dient feitelijk juist, begrijpelijk en niet misleidend te zijn.
- De financiële dienstverlener neemt de nodige zorgvuldigheid in richting consumenten.

Waar houdt de AFM toezicht op?

Taakverdeling tussen DNB en AFM*

	<i>Krediet- instelling</i>	<i>Verzekeraar</i>	<i>Geldtrans- actiekantoor</i>	<i>Trustkantoor</i>	<i>Beleggings- instelling**/ Vermogens- beheerder**</i>	<i>Bemiddelaar/ adviseur/ krediet- aanbieder</i>
<i>Markttoegang</i>	DNB	DNB	DNB	DNB	AFM	AFM
<i>Doorlopend prudentieel toezicht</i>	DNB	DNB	-	-	DNB	-
<i>Doorlopend gedragstoezicht</i>	AFM	AFM	AFM	-	AFM	AFM
<i>Integriteittoezicht - WfmBES/WwftBES</i>	DNB	DNB	DNB	DNB	AFM	AFM

•De AFM heeft wettelijk gezien ook een toezichttaak op het gebied van kapitaalmarktactiviteiten: emissies en openbare biedingen, effectenmarkten en financiële Infrastructuur. Momenteel vindt dit soort activiteiten echter niet plaats op de BES eilanden.

•**Er zijn momenteel geen beleggingsinstellingen en vermogensbeheerders geregistreerd op de BES eilanden

Wat is onze aanpak?

Risico-gestuurd toezicht

- Focus op belangrijkste probleemgebieden
- Intensiteit toezicht afhankelijk van omvang problemen
- Geen permanente vestiging op de BES-eilanden
- Voor zover mogelijk monitoren van nalevinggedrag op afstand
- Geen reguliere rapportages, wel ad hoc informatieverzoeken
- Periodieke bezoeken en onderzoeken ter plaatse
- Aanvullende interventies signaalgedreven

Hoe communiceren wij met elkaar?

Wij hebben informatie of een vraag voor u

- Reguliere contacten en contacten in het kader van een onderzoek lopen per brief, telefoon en email
- Check regelmatig onze website www.afm.nl > professionals > BES ondernemingen voor informatie over relevante ontwikkelingen in het toezicht of regelgeving (bijvoorbeeld nieuwe leidraden)
- Check ook regelmatig de FAQ op onze website
- Desgewenst kunt u zich abonneren op onze NL nieuwsbrieven
- Publicatie van LOD's en boetes in lokale nieuwsbladen

U heeft informatie of een vraag voor ons

- Geen 'accountmanagement'. Dus voor BES ondernemingen geen vaste aanspreekpunten binnen de AFM (ook niet voor NL ondernemingen)
- In het kader van lopende onderzoeken wel toezichthouder(s) als aanspreekpunt
- Email BES@afm.nl voor vragen, opmerkingen en meldingen van onregelmatigheden (of bel met het Ondernemersloket (+31 900 6800 680))
- Voor algemene vragen zie ook de AFM website www.afm.nl > professionals > BES ondernemingen (algemene informatie en Q&A)

Wat gaat u van ons in 2012 zien?

Toezichtagenda 2012

- Ronde tafel sessies nu: kenbaar maken normen en verwachtingen. Inventariseren en adresseren vragen en knelpunten
- Bezoek in juni voor nul-meting om na te gaan hoe ver de instellingen zijn met de voorbereiding op implementatie WfmBES
- Speciale aandacht voor aantal onderwerpen: verantwoorde kredietverstrekking, informatieverstrekking, koppelverkoop, provisies en passende advisering
- Uitvoeren van onderzoek bij één of meerdere instellingen in najaar 2012
- Bevindingen geven richting aan langere-termijn toezichtstrategie.

Wat is ons handhavingsbeleid?

Handhavingsbeleid AFM

- Voor belangrijk deel ‘zachte’ normoverdracht, waar nodig harde handhaving met formele maatregelen
- Norm moet kenbaar zijn
- Bij overtredingen altijd oog voor materialiteit (ernst, duur en verwijtbaarheid overtreding)
- Maar ook: uw houding en ‘track record’ (wel/geen recidive)
- Handhavingsmaatregelen kunnen twee doelen dienen: punitief en reparatoir

Wat is ons handhavingsbeleid?

Welke maatregelen kunnen wij treffen?

- Normoverdragend gesprek
- Niet meer buiten twijfel staan van bestuurders op grond van hertoetsing
- Opleggen van een aanwijzing
- Opleggen van een last onder dwangsom (publicatie)
- Opleggen van een boete bij instelling (publicatie)
- Opleggen van een boete op persoonlijke titel van (mede)beleidsbepaler (publicatie)
- Aanstellen van een stille curator
- Intrekken van de vergunning

Hoe ziet een onderzoek van de AFM eruit?

Hoe gaat dit in zijn werk?

1. Instelling ontvangt een aankondigingsbrief
2. Wij willen alle relevante informatie inzien en waar nodig een afschrift meenemen
3. bij onvoldoende kopieercapaciteit nemen wij originele dossiers mee + kopiëren wij zelf
4. AFM stelt, indien nodig, een conceptrapport op of een brief met bevindingen
5. Bij conceptrapport krijgt instelling gelegenheid tot hoor-wederhoor
6. Beoordeling eventueel te nemen formele maatregelen

DEEL II

Prioriteitsonderwerpen

1. Transparantie
2. Koppelvekoop
3. Provisies
4. Passende advisering
5. Verantwoorde kredietverstrekking

1. Transparantie

- Informatie is feitelijk juist, duidelijk en niet misleidend
- Klant moet vooraf goed geïnformeerd worden (precontractuele informatie)

1. Transparantie

Wettelijk kader

- Informatie is feitelijk juist, duidelijk en niet misleidend
- Klant moet vooraf goed geïnformeerd worden (precontractuele informatie)

Wat verwachten wij van u?

- Beoordeel de informatieverstrekking over uw diensten of producten en pas die zo nodig aan.
- De meeste sprekende voorbeelden zijn uw website en folders van een bepaald product, maar ook radio- en televisiespotjes en mondelinge reclame.
- Test eventueel in hoeverre uw informatiematerialen ook duidelijk zijn voor de doelgroep.

Wat gaan wij doen?

- De AFM zal beoordelen of uw informatieverstrekking voldoet aan de regelgeving. Dit zullen wij niet altijd vooraf aankondigen.
- Bij een bezoek kan de AFM foldermateriaal en andere reclame-uitingen opvragen.

1. Transparantie

Voorbeeld misleidende reclametekst

De goedkoopste levensverzekering

- *Laagste prijs*
- *Geen kleine lettertjes*
- *Eenvoudig af te sluiten*

Alleen vandaag van €400,- voor €200,-!

1. Transparantie

Voorbeeld misleiding: 'Lokrentes'

708

BECAM

FINANCIERINGEN

U kunt ruim 3 procent besparen op uw lening!

DOORLOPEND KREDIET				
Kredietlimiet	Te betalen per maand	Effectieve rente op jaarbasis	Theoretische looptijd	Totale theoretische prijs
€ 15.000,-	€ 300,-	6,4%	58 mnd.	€ 17.429,-
€ 20.000,-	€ 400,-	6,4%	58 mnd.	€ 23.239,-

Voor dit product is een prospectus opgesteld. Vraag erom of kijk op onze website. Vraag naar de voorwaarden.

WWW.BECAM.NL

BEL 0900 9865

(lokaal tarief)

TROS 02

Europaan 40a, 8303 GJ Emmeloord. Geopend op werkdagen van 7.00 tot 24.00 uur en in het weekend van 9.00 tot 20.00 uur.

Onderdeel van DSB Bank

VEILIG LENEN

* Bron: MoneyView 19-12-2007.

Totale prijs Doorlopend Krediet van € 15.000,-*

Postbank	9,6%	€ 18.990,-
BECAM	6,4%	€ 17.429,-
Voordeel	3,2%	€ 1.561,-

1. Transparantie

Voorbeeld niet duidelijke zinsnede in offerte

Originele tekst

“Deze offerte is uitgebracht onder het voorbehoud dat alle informatie die wij hebben gekregen of nog zullen krijgen over het onderpand en de schuldenaar, naar waarheid is opgesteld en aangeleverd en door ons wordt geaccepteerd”

In duidelijke taal

“Wij hebben een offerte uitgebracht. Deze offerte hebben we gebaseerd op de informatie die we van u hebben gekregen. Of die we nog van u krijgen. Wij gaan ervan uit dat deze informatie juist is. Alleen dan is de offerte geldig. Is uw informatie niet juist, dan is onze offerte niet geldig.”

**Tekst afkomstig uit een offerte van een financiële dienstverlener*

2. Koppelverkoop

- Een kredietaanbieder verplicht de kredietnemer bij het aangaan van een kredietovereenkomst niet tot het aangaan van een andere overeenkomst inzake een financieel product of een financiële dienst

2. Koppelverkoop

Wettelijk kader

- Een kredietaanbieder verplicht de kredietnemer bij het aangaan van een kredietovereenkomst niet tot het aangaan van een andere overeenkomst inzake een financieel product of een financiële dienst, tenzij

Wat verwachten wij van u?

- Zorg er voor dat de adviseurs op de hoogte zijn van feit dat het verboden is om aan de klant verplicht te stellen om andere producten over te sluiten cq. van intermediair te wisselen om een krediet te verkrijgen. Dit kan door instructies uit te vaardigen, training te geven, etc.
- Voorbeelden: bij het afsluiten van een hypotheek wordt de consument ook verplicht om alle verzekeringen naar de bank over te sluiten. Bij het afsluiten van een krediet voor de aanschaf van een auto is het ook verplicht een autoverzekering te nemen.

Wat gaan wij doen?

- De AFM zal beoordelen of er klanten bij het afsluiten van een krediet verplicht zijn om bijvoorbeeld de verzekeringen naar de bank over te sluiten.

3. Provisies

- De beloning die een adviseur of bemiddelaar voor door hem verleende financiële diensten ontvangt van de aanbieder van een financieel product, mag niet zodanig zijn dat de belangen van de consument of cliënt daardoor in het gedrang komen of kunnen komen

3. Provisies

Wettelijk kader

- De beloning die een adviseur of bemiddelaar voor door hem verleende financiële diensten ontvangt van de aanbieder van een financieel product, mag niet zodanig zijn dat de belangen van de consument of cliënt daardoor in het gedrang komen of kunnen komen.

Wat verwachten wij van u?

- De AFM is van mening dat de provisie passend moet zijn, wat wil zeggen dat de werkzaamheden in verhouding moeten staan tot de beloning Bijvoorbeeld: als er 80% aan kosten opgaat in het product, vraagt de AFM zich af of het product wel passend is. Er blijft weinig premie over om het risico af te dekken.
- Zorg in ieder geval dat het voor de klant duidelijk is hoeveel provisie betaald wordt en leg dit ook in het dossier vast.

Wat gaan wij doen?

- De AFM zal beoordelen of een product passend is en daarbij de vraag stellen hoeveel kosten in het product zitten en hoe zich dat verhoudt tot de premie die wordt betaald.
- De AFM zal beoordelen hoeveel provisie wordt betaald en welke werkzaamheden van de tussenpersoon daar tegenover staan.
- De AFM zal beoordelen of in de informatieverstrekking aan de consument duidelijk wordt gemaakt hoeveel provisie voor levensverzekeringen aan de adviseur of bemiddelaar wordt uitbetaald

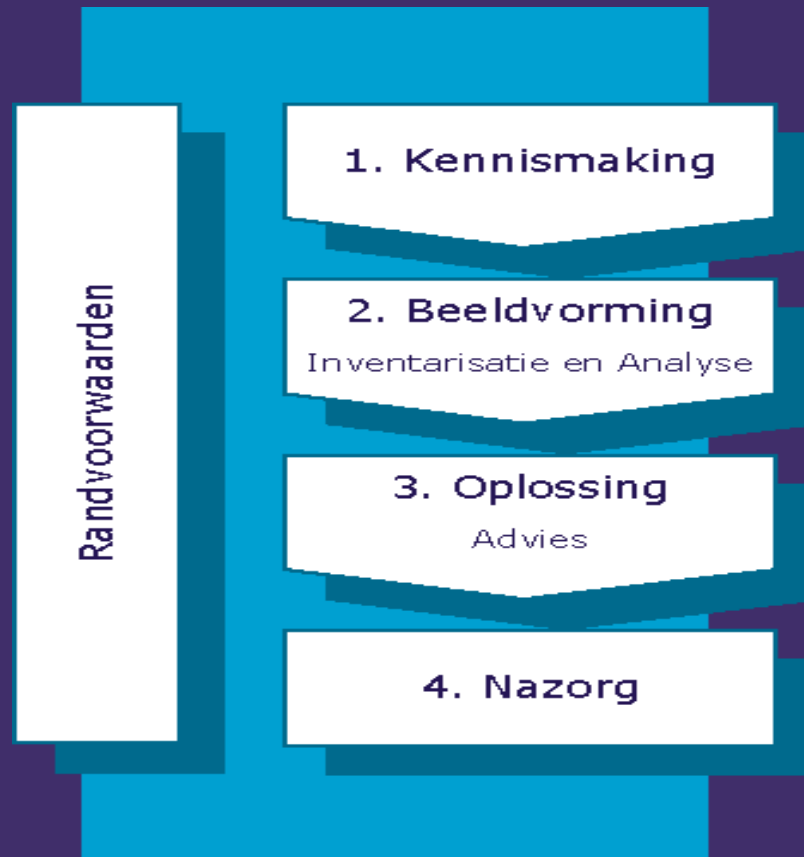
4. Passende advisering

- Een financiële dienstverlener die een consument of cliënt adviseert, baseert zijn advies op de financiële positie, kennis, doelstellingen en risicobereidheid van cliënt
- De financiële dienstverlener licht zijn advies toe

4. Passende advisering

De vier stappen in een adviesproces

4. Passende advisering

Wettelijk kader

- Een financiële dienstverlener die een consument of cliënt adviseert, baseert zijn advies op de financiële positie, kennis, doelstellingen en risicobereidheid van cliënt
- De financiële dienstverlener licht zijn advies toe

Wat verwachten wij van u?

- Zorg er voor dat, afhankelijk van de complexiteit van het product, de inwinning van de informatie over de financiële positie, kennis en ervaring, doelstelling en risicobereidheid vast ligt in het dossier. Vraag ook door bij de consument
- Als consument niet wordt geadviseerd, geef dat vooraf nadrukkelijk aan en leg dit vast;
- Zorg dat het advies om een product af te sluiten aansluit bij cliënt. Wil de consument in afwijking van het advies iets anders, leg dit vast in het dossier

Wat gaan wij doen?

- De AFM gaat na of alle informatie ten aanzien van de financiële positie, risicobereidheid, kennis en ervaring en doelstelling, voor zover van toepassing, is geïnventariseerd;
- Hierna legt de AFM de informatie die is geïnventariseerd naast het product dat is geadviseerd en afgesloten en beoordeelt of het gegeven advies past bij de consument;
- Bij eventuele afwijking van advies op verzoek van consument gaat AFM beoordelen of deze afwijking vastgelegd en legitiem is. De afwijking moet onderbouwd zijn.

5. Verantwoorde kredietverstrekking

- De kredietaanbieder gaat geen overeenkomst inzake krediet aan met een consument indien dit gelet op het risico van overkreditering onverantwoord is
- De kredietaanbieder wint informatie in over de financiële positie van de consument

5. Verantwoorde kredietverstrekking

Wettelijk kader

- De kredietaanbieder gaat geen overeenkomst inzake krediet aan met een consument indien dit gelet op het risico van overkreditering onverantwoord is;
- De kredietaanbieder wint informatie in over de financiële positie van de consument

Wat verwachten wij van u?

- Zorg voor een duidelijk acceptatiebeleid en pas dit consequent toe;
- Zorg voor duidelijk beeld van de financiële situatie van de consument;
- Gebruik het AFM-model op website ter voorkoming van overkreditering;
- Sluit niet standaard bij elk krediet verzekering ter bescherming van het krediet;
- Leg eventuele afwijkingen voldoende onderbouwd vast in het dossier;
- Overschrijdt niet het maximum kredietvergoedingspercentage (art. 5:15 Wfm)

Wat gaan wij doen?

- De AFM gaat na of model goed is toegepast en of eventuele afwijkingen goed zijn gemotiveerd;
- Bij een afwijking gaat de AFM de vastlegging daarvan beoordelen;
- De AFM beoordeelt of het maximale kredietvergoedingspercentage niet is overschreden

5. Verantwoorde kredietverstrekking

Uitgangspunten van het model (zie art.7:16 Bfm BES):

1. Voorkomen van het lenen van een dusdanig bedrag dat de consumenten geen geld meer heeft om te voorzien in primaire behoeften;
2. Hogere inkomens hebben een hogere normbedrag;
3. Voor hypotheckair en consumptief krediet is de leefnorm hetzelfde.

5. Verantwoorde kredietverstrekking

Invullen in het model:

Soort huishouden	Alleenstaande
Netto inkomen	600,00
Hypotheek / Consumptief	Consumptief
Werkelijke woonlast*	200,00
Lopende financieringslasten per maand	150,00
Looptijd gewenste financiering in maanden	60
Effectieve rente percentage	16,00%

Normbedrag	618,00
Leefbedrag**	721,00
5% norm (5% van het normbedrag)	30,90
(netto-inkomsten – leefbedrag) 2 / netto-inkomsten	-
Maandelijke bruto financieringslasten	30,90
Lopende financieringslasten per maand	150,00
Maandelijke netto financieringslasten	119,10-
Maximaal te verstrekken kredietbedrag	-

5. Verantwoorde kredietverstrekking

Invullen in het model:

Soort huishouden	Twee volwassenen
Netto inkomen	1.500,00
Hypotheek / Consumptief	Hypotheek
Werkelijke woonlast*	-
Lopende financieringslasten per maand	250,00
Looptijd gewenste financiering in maanden	360
Effectieve rente percentage	7,00%

Normbedrag	927,00
Leefbedrag**	782,00
5% norm (5% van het normbedrag)	46,35
(netto-inkomsten – leefbedrag) 2 / netto-inkomsten	343,68
Maandelijke bruto financieringslasten	390,03
Lopende financieringslasten per maand	250,00
Maandelijke netto financieringslasten	140,03
Maximaal te verstrekken kredietbedrag	21.512,88

Vragen?

Website: www.afm.nl > professionals > BES ondernemingen

Voor vragen en meldingen over onregelmatigheden graag per e-mail opsturen naar: BES@afm.nl

Bureau D&O heeft over Nederlandse situatie werkprogramma's en nieuwsbrieven uitgebracht: www.deno.nl

Hoe ziet een onderzoek van de AFM eruit?

Hoe gaat dit in zijn werk?

1. Instelling ontvangt een aankondigingsbrief
2. Wij willen alle relevante informatie inzien en waar nodig een afschrift meenemen
3. bij onvoldoende kopieercapaciteit nemen wij originele dossiers mee + kopiëren wij zelf
4. AFM stelt, indien nodig, een conceptrapport op of een brief met bevindingen
5. Bij conceptrapport krijgt instelling gelegenheid tot hoor-wederhoor
6. Beoordeling eventueel te nemen formele maatregelen
7. Indien ja: AFM stelt definitief rapport op en draagt dit over aan boetefunctionaris
8. Boetefunctionaris beoordeelt feiten en stuurt definitief rapport naar instelling
9. Instelling kan hierop schriftelijk/mondeling reageren
10. Boetefunctionaris beoordeelt reactie en stelt advies op voor bestuur AFM
11. Bestuur AFM beslist en instelling krijgt eventueel een boete

Wat is de hoogte van eventuele boetes?

Categorie	Basis-bedrag	Minimum-bedrag	Maximum-Bedrag
1	\$ 500	\$ 0,-	\$ 2.000
2	\$ 5.000	\$ 0,-	\$ 10.000
3	\$ 25.000	\$ 0,-	\$ 50.000